

Βρυξέλλες, 29.7.2019
COM(2019) 349 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ισοδυναμία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Ισοδυναμία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Εισαγωγή

Η ΕΕ επιδιώκει σταθερά τον στόχο της ενίσχυσης της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω της θέσπισης ενιαίου εγχειριδίου κανόνων και κοινής εποπτικής αρχιτεκτονικής για τα κράτη μέλη της. Τα τελευταία χρόνια η ΕΕ έχει επιτύχει ουσιαστική πρόοδο προς αυτή την κατεύθυνση με τη δημιουργία της τραπεζικής ένωσης και τις βάσεις που έθεσε για την ένωση κεφαλαιαγορών.

Η ΕΕ, έχοντας υπόψη τον παγκόσμιο χαρακτήρα των χρηματοπιστωτικών αγορών, εξετάζει, αφενός, πώς το εσωτερικό της πλαίσιο για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες καλύπτει τις διασυννοριακές δραστηριότητες και την έκθεση σε κινδύνους σε τρίτες χώρες και, αφετέρου, πώς το εν λόγω πλαίσιο αλληλεπιδρά με άλλα ρυθμιστικά καθεστώτα. Συγχρόνως, η ΕΕ παρακολουθεί και, όπου είναι αναγκαίο, απαντά δυναμικά σε εξελίξεις του εξωτερικού ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου (που συνεπάγονται βελτίωση ή επιδείνωση της διμερούς συνεργασίας/αμοιβαίας εμπιστοσύνης) οι οποίες είναι δυνατό να επηρεάσουν το ευρύτερο ρυθμιστικό περιβάλλον για τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ. Κατά αυτό τον τρόπο, η ΕΕ επιδιώκει να διατηρήσει ένα ανθεκτικό και αποτελεσματικό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους που σχετίζονται με τη διασυννοριακή δραστηριότητα στον βαθμό που οι εν λόγω κίνδυνοι επηρεάζουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ, την ακεραιότητα της αγοράς, την προστασία των επενδυτών και τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Στόχος είναι, κατ' ελάχιστον, να αποφεύγονται οι αντικρουόμενες απαιτήσεις και να περιορίζονται τα περιθώρια για καταχρηστική επιλογή του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας (ρυθμιστικό αρμπιτράζ).

Η ΕΕ δεν είναι η μοναδική ρυθμιστική περιοχή που αντιμετωπίζει την πρόκληση αυτή. Οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες της ΕΕ, καθώς και τα χρηματοπιστωτικά ρυθμιστικά συστήματα σε τρίτες χώρες, βασίζονται σε διεθνή πρότυπα τα οποία αναπτύχθηκαν από κοινού από διεθνείς φορείς όπως το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η Επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία, η Διεθνής Ένωση Ασφαλιστικών Εποπτών (IAIS) και η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Εποπτείας Χρηματιστηρίων (IOSCO), υπό την πολιτική καθοδήγηση της Ομάδας των 20 (G20). Τα διεθνή πρότυπα βοηθούν όλες τις περιοχές δικαιοδοσίας να διασφαλίζουν ότι παρόμοιοι κίνδυνοι αντιμετωπίζονται με παρόμοιο τρόπο και ότι αποφεύγονται πρακτικές ανταγωνισμού προς τα κάτω — που είθισται να προκαλούν χρηματοπιστωτική αστάθεια και κινδύνους μετάδοσης σε παγκόσμιες αγορές. Το συνολικό πλαίσιο της G20 υποστηρίζεται επίσης από ένα δίκτυο διμερών συμφωνιών συνεργασίας, τόσο σε ρυθμιστικό όσο και σε εποπτικό επίπεδο. Η συνεργασία συμβάλλει στην οικοδόμηση αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ των δικαιοδοσιών, η οποία αποτελεί προαπαιτούμενο για τη διαχείριση των διασυννοριακών κινδύνων. Η δέσμευση της ΕΕ για παγκόσμια ρυθμιστική σύγκλιση με βάση διεθνή πρότυπα είναι ακλόνητη. Συγχρόνως, αυτά τα παγκόσμια πλαίσια έχουν σκοπό τον καθορισμό γενικών προτύπων και δεν είναι πάντα κατάλληλα για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων που ανακύπτουν σε ειδικό διμερές πλαίσιο.

Οι περιοχές δικαιοδοσίας σε όλο τον κόσμο χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους για την εσωτερική διαχείριση των διαφόρων κινδύνων και προκλήσεων που προέρχονται από διασυννοριακές δραστηριότητες. Οι μέθοδοι αυτές κυμαίνονται από την εφαρμογή του εγχώριου καθεστώτος σε διασυννοριακές καταστάσεις και την υιοθέτηση κανόνων και εποπτικών αποτελεσμάτων τρίτων χωρών, έως την πλήρη απαλλαγή ορισμένων διασυννοριακών δραστηριοτήτων.

Η βασική προσέγγιση της ΕΕ, η οποία αναφέρεται ως ισοδυναμία, περιλαμβάνει τη θετική αξιολόγηση του πλαισίου της τρίτης χώρας, που της δίνει τη δυνατότητα να βασίζεται στους κανόνες της τρίτης χώρας και στο έργο της εποπτικής αρχής της τρίτης χώρας.

Στην πράξη, η ΕΕ δύναται να κρίνει ότι το ρυθμιστικό ή εποπτικό καθεστώς μιας τρίτης χώρας είναι ισοδύναμο με το αντίστοιχο καθεστώς της ΕΕ και αυτό επιτρέπει στις αρχές εντός της ΕΕ να βασίζονται στη συμμόρφωση των εποπτευόμενων οντοτήτων με ισοδύναμους κανόνες στην εν λόγω τρίτη χώρα. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει διαδικασίες λήψης αποφάσεων από την Επιτροπή, κατόπιν αξιολόγησης με βάση κριτήρια που ορίζει η νομοθεσία της ΕΕ. Εξαρχής, προϋποθέτει επίσης διάλογο με τις αρχές των υπό αξιολόγηση τρίτων χωρών.

Με την προσέγγιση αυτή, η αποτελεσματικότητα του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων της ΕΕ και της εποπτείας και επιβολής της εφαρμογής από αρχές της ΕΕ συνδυάζεται με την παροχή κατάλληλων ευκαιριών διασυννοριακής δραστηριότητας σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και αγορές. Οι αποφάσεις ισοδυναμίας μπορούν πράγματι να συμβάλουν στην προώθηση της διασυννοριακής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σήμερα η νομοθεσία της ΕΕ για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες¹ περιλαμβάνει περίπου 40 διατάξεις² που δίνουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να εκδίδει αποφάσεις ισοδυναμίας. Με βάση τα ανωτέρω, έως σήμερα η Επιτροπή έχει λάβει 280 αποφάσεις ισοδυναμίας για περισσότερες από 30 χώρες, σε διάφορους τομείς του χρηματοπιστωτικού κλάδου.

Η ισοδυναμία ΕΕ βελτιώνεται σε σειρά νομοθετικών πράξεων που συμφωνήθηκαν πρόσφατα από τους νομοθέτες της ΕΕ και αφορούν τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές³, τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών⁴ και τη μεταχείριση προληπτικής εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων⁵. Με τις βελτιώσεις αυτές αναδεικνύεται το γεγονός ότι η ισοδυναμία και οι επακόλουθες εποπτικές αποφάσεις πρέπει να είναι ευαίσθητες στον κίνδυνο, να αποτυπώνουν με ακρίβεια το ρυθμιστικό και εποπτικό καθεστώς της τρίτης χώρας υπό αξιολόγηση και να λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων της τρίτης χώρας στις αγορές της ΕΕ. Επίσης, στις βελτιώσεις αυτές ορίζεται με σαφήνεια ότι η συμμόρφωση με τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες εκδίδεται μια απόφαση ισοδυναμίας πρέπει να διασφαλίζεται από την τρίτη χώρα σε συνεχή βάση.

Με αυτές τις νέες βελτιώσεις που πρόκειται να ενταχθούν στο εγχειρίδιο κανόνων της ΕΕ και με βάση τις εξελίξεις στη διεθνή πολιτική, είναι κατάλληλη στιγμή να αποτιμηθεί η συνολική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ισοδυναμία και να παρουσιαστούν ορισμένες από τις τρέχουσες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η πολιτική αυτή. Τον Φεβρουάριο του 2017 οι υπηρεσίες της Επιτροπής

¹ 17 νομοθετικές πράξεις της ΕΕ περιέχουν «διατάξεις για τρίτες χώρες», οι οποίες εξουσιοδοτούν την Επιτροπή να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με την ισοδυναμία αλλοδαπών κανόνων και αλλοδαπής εποπτείας για ρυθμιστικούς σκοπούς της ΕΕ. Η νομοθεσία της ΕΕ έχει δημιουργήσει διάφορες μορφές ισοδυναμίας, που διαφοροποιούνται ως προς τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ ή τα αποτελέσματα μιας απόφασης (π.χ. «επάρκεια ελέγχου», «ισοδυναμία ελέγχου» κ.λπ.). Οι εν λόγω «διατάξεις για τρίτες χώρες» απαριθμούνται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/overview-table-equivalence-decisions_en.pdf.

² Εως σήμερα δεν έχουν εφαρμοστεί όλες οι σχετικές διατάξεις.

³ COM(2018)0646. Συμφωνία της 16ης Απριλίου 2019 μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές και τις χρηματοοικονομικές αγορές [2017/0230(COD)].

⁴ COM(2017)0331. Συμφωνία της 18ης Απριλίου 2019 μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με την αδειοδότηση κεντρικών αντισυμβαλλομένων και την αναγνώριση κεντρικών αντισυμβαλλομένων τρίτων χωρών [2017/0136(COD)].

⁵ COM(2017)0791. Συμφωνία της 16ης Απριλίου 2019 μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με την προληπτική εποπτεία επιχειρήσεων επενδύσεων (οδηγία) [2017/0358(COD)].

δημοσίευσαν έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής⁶, το οποίο παρείχε μια πρώτη συνολική αξιολόγηση της ισοδυναμίας στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Με βάση αυτή την τεχνική εργασία, στην παρούσα ανακοίνωση παρατίθενται οι τρέχουσες προτεραιότητες της Επιτροπής για την πολιτική ισοδυναμίας, περιγράφονται οι πρόσφατες νομοθετικές βελτιώσεις και γίνεται αναφορά σε βασικές πτυχές των διαδικασιών αξιολόγησης και λήψης αποφάσεων. Τέλος, παρουσιάζονται πρόσφατες αλλαγές και υπό εξέλιξη εργασίες σχετικά με τις αξιολογήσεις και την παρακολούθηση της ισοδυναμίας.

2. Ο σκοπός της ισοδυναμίας

Η προώθηση ανοιχτών, δίκαιων και αποτελεσματικών χρηματοπιστωτικών αγορών που λειτουργούν σε αυστηρό πλαίσιο εποπτείας και δεοντολογίας αποτελεί πάγια δέσμευση της ΕΕ. Η ισοδυναμία είναι ένα από τα βασικά μέσα στη διάθεσή της ΕΕ για την προώθηση αυτού του στόχου στην εξωτερική διάσταση της εσωτερικής αγοράς, δεδομένου ότι ενισχύει τη συνοχή και την αμοιβαία συμβατότητα μεταξύ των συναφών μερών του πλαισίου της ΕΕ και των αντίστοιχων κανόνων σε τρίτες χώρες. Ως εκ τούτου, η πολιτική της ΕΕ για την ισοδυναμία ικανοποιεί τρεις στόχους:

- συμβιβάζει την ανάγκη για χρηματοπιστωτική σταθερότητα και προστασία των επενδυτών στην ΕΕ, αφενός, με τα οφέλη της διατήρησης μιας ανοιχτής και ολοκληρωμένης σε παγκόσμιο επίπεδο χρηματοπιστωτικής αγοράς της ΕΕ, αφετέρου·
- είναι καίριας σημασίας για την προώθηση της ρυθμιστικής σύγκλισης γύρω από τα διεθνή πρότυπα·
- αποτελεί σημαντικό έναυσμα για την καθιέρωση ή αναβάθμιση της εποπτικής συνεργασίας με τους αντίστοιχους εταίρους της τρίτης χώρας.

Αυτή η γενική προοπτική πολιτικής πρέπει επίσης να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των συμμετεχόντων της αγοράς που, όπως είναι φυσικό, εστιάζουν σε πιο άμεσα πλεονεκτήματα των αποφάσεων ισοδυναμίας (με το να δίνει, δηλαδή, στις αρχές της ΕΕ τη δυνατότητα να βασίζονται στη συμμόρφωση εποπτευόμενων οντοτήτων με ισοδύναμους κανόνες σε τρίτη χώρα) όπως τα εξής:

- η μείωση (ή ακόμα και εξάλειψη) αλληλεπικαλύψεων όσον αφορά τις απαιτήσεις συμμόρφωσης για παράγοντες της αγοράς της ΕΕ και των τρίτων χωρών·
- το γεγονός ότι συγκεκριμένες υπηρεσίες, προϊόντα και δραστηριότητες εταιρειών τρίτων χωρών καθίστανται αποδεκτά για ρυθμιστικούς σκοπούς στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, διευκολύνεται η διαθεσιμότητά τους στην αγορά της ΕΕ·
- σε ορισμένες περιπτώσεις, η δυνατότητα εφαρμογής καθεστώτος προληπτικής εποπτείας σε τράπεζες της ΕΕ και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν εκτός της ΕΕ, με αποτέλεσμα να μειώνεται το κόστος των επενδύσεων/ανοιγμάτων επιχειρήσεων της ΕΕ σε τρίτες χώρες, μέσω, κυρίως, της διευκόλυνσης της κεφαλαιακής διαχείρισης.

Πρακτικά, οι αποφάσεις ισοδυναμίας μπορούν να επιφέρουν οφέλη όσον αφορά τη βελτίωση διασυνοριακών επιχειρηματικών συνθηκών και τη δημιουργία νέων ευκαιριών, συνεισφέροντας έτσι σε δίκαιες και ανοικτές εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών. Σε λίγες περιπτώσεις, οι αποφάσεις ισοδυναμίας μπορούν επίσης να αυξήσουν τις δυνατότητες πρόσβασης στην αγορά. Η Επιτροπή, προτού δρομολογήσει αξιολόγηση ισοδυναμίας για τρίτη χώρα, σταθμίζει

⁶Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής του Φεβρουαρίου 2017, με τίτλο «EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment» (Αποφάσεις ισοδυναμίας ΕΕ στην πολιτική χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών: αξιολόγηση). (SWD(2017) 102 final).

κάθε φορά τα πιθανά οφέλη των συμμετεχόντων στη χρηματοπιστωτική αγορά της ΕΕ στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας.

Συγχρόνως, η διαδικασία της ισοδυναμίας συνίσταται κυρίως στη διαχείριση κινδύνων. Πάντα περιλαμβάνει τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη διασυνοριακή δραστηριότητα των συμμετεχόντων στην αγορά (δηλαδή επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ, την ακεραιότητα της αγοράς, την προστασία των επενδυτών και τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά), με παράλληλη αξιοποίηση των οφελών της ανοικτής και ολοκληρωμένης σε παγκόσμιο επίπεδο χρηματοπιστωτικής αγοράς της ΕΕ.

Αποτελεί ευθύνη της Επιτροπής να διασφαλίζει ότι —κάθε φορά που εξετάζεται μια νέα απόφαση για χρήση κανόνων ή εποπτείας τρίτης χώρας— τα πιθανά οφέλη δεν συνοδεύονται από υπερβολικό κίνδυνο (και κόστος) για τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ και ότι προκύπτουν με ορθό από πλευράς προληπτικής εποπτείας τρόπο που σέβεται τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Τελικά, κάθε νέα απόφαση ισοδυναμίας πρέπει να παρέχει ένα προληπτικό και βιώσιμο πλαίσιο που λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στους κανόνες για την εσωτερική αγορά της ΕΕ και τα πλαίσια προληπτικής εποπτείας της τρίτης χώρας.

Παρόλο που η ισοδυναμία αξιολογείται με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ, η Επιτροπή είναι αναγκαίο επίσης να εξετάζει κατά πόσο οι αποφάσεις ισοδυναμίας συνάδουν με τις προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ σε τομείς όπως οι διεθνείς κυρώσεις, η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η χρηστή φορολογική διακυβέρνηση σε παγκόσμιο επίπεδο ή άλλες σημαντικές προτεραιότητες εξωτερικής πολιτικής, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή της δράσης της ΕΕ στη διεθνή σκηνή. Όλοι αυτοί οι παράγοντες είναι ενδεικτικοί του βαθμού κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή την ανάγκη επαρκούς προστασίας των συμμετεχόντων στη χρηματοπιστωτική αγορά, αλλά και άλλων προσώπων στην ΕΕ. Συνεπώς, η συνεκτίμηση των παραπάνω πτυχών είναι σημαντική για τη διατήρηση της φήμης και της μακροπρόθεσμης σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα της ΕΕ.

Παρόλο που οι αποφάσεις ισοδυναμίας είναι μονομερείς πράξεις στη διακριτική ευχέρεια της ΕΕ, αποφέρουν οφέλη τόσο στην ΕΕ όσο και στους εταίρους των τρίτων χωρών. Αυτό το αμοιβαία επωφελές αποτέλεσμα βασίζεται στην ισότιμη και δίκαιη μεταχείριση παραγόντων της ΕΕ που δραστηριοποιούνται σε τρίτες χώρες και υπόκεινται σε τοπικούς κανόνες και εποπτεία. Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένες κατηγορίες αποφάσεων ισοδυναμίας λαμβάνονται κατόπιν δέουσας εξέτασης της μεταχείρισης που επιφυλάσσει η τρίτη χώρα στο ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ, του εποπτικού έργου που πραγματοποιείται από τις αρχές της ΕΕ και της τοπικής παρουσίας συμμετεχόντων στην αγορά οι οποίοι προέρχονται από την ΕΕ. Σε διάφορες περιπτώσεις, ο σχεδιασμός του πλαισίου ισοδυναμίας ΕΕ ενθαρρύνει τη διερεύνηση αμοιβαία επωφελών αποτελεσμάτων με τρίτες χώρες, για παράδειγμα, με την εφαρμογή ρυθμίσεων εποπτικής συνεργασίας. Στο μέλλον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εξετάζει και, όπου κρίνεται αναγκαίο, θα συζητά με τρίτες χώρες σχετικά με τη μεταχείριση προληπτικής εποπτείας που επιφυλάσσουν σε συμμετέχοντες στην αγορά της ΕΕ κατά τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τις αποφάσεις ισοδυναμίας με την εκάστοτε τρίτη χώρα.

3. Πρόσφατες βελτιώσεις στον σχεδιασμό καθεστώτων ισοδυναμίας ΕΕ

Οι δυνατότητες χορήγησης ισοδυναμίας περιγράφονται στις ειδικές διατάξεις περί ισοδυναμίας που περιλαμβάνονται σε διάφορες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Οι διατάξεις περί ισοδυναμίας προσαρμόζονται στις ανάγκες κάθε συγκεκριμένης πράξης και θα πρέπει

να συνεκτιμώνται με βάση τους στόχους που επιδιώκει η συγκεκριμένη πράξη, και ιδίως τη συμβολή της στη δημιουργία και λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, την ακεραιότητα της αγοράς, την προστασία του επενδυτή και γενικότερα τη συμβολή της στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι νομικές πράξεις καθορίζουν τους όρους, τα κριτήρια και τον βαθμό στον οποίο η ΕΕ μπορεί να λαμβάνει υπόψη το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο μιας τρίτης χώρας κατά τη ρύθμιση και εποπτεία χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ σε καταστάσεις που περιλαμβάνουν διασυνοριακή διάσταση. Ως εκ τούτου, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στον τρόπο δημιουργίας και ενσωμάτωσης των μηχανισμών ισοδυναμίας στη νομοθεσία της ΕΕ για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, είτε όσον αφορά τη διαδικασία που πρέπει να τηρείται, το περιεχόμενο της απαιτούμενης αξιολόγησης ή την εφαρμογή ενός θετικού αποτελέσματος ισοδυναμίας⁷.

Τα προηγούμενα χρόνια η Επιτροπή συμμετείχε σε εκτενή διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και λοιπούς ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τις βελτιώσεις που απαιτούνται στην προσέγγιση που εφαρμόζει η ΕΕ για τον καθορισμό και τη διατήρηση της ισοδυναμίας⁸. Από τις συζητήσεις αυτές και τον κοινό αναστοχασμό η Επιτροπή συμπεραίνει ότι πλέον θεωρείται γενικά αποδεκτό ότι θα ήταν εξαιρετικά δύσκολη η εφαρμογή ενιαίας διαδικασίας αξιολόγησης και λήψης αποφάσεων που ενσωματώνει διάφορους τομείς ισοδυναμίας. Φορείς χάραξης πολιτικής, ρυθμιστικές αρχές και λοιποί ενδιαφερόμενοι αποδέχονται πλέον την αναγκαιότητα ετερογένειας στην προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ισοδυναμία, εφόσον στο πλαίσιο κάθε συγκεκριμένης μορφής ισοδυναμίας τηρούνται ορισμένες αρχές: αναλογικότητα στις αξιολογήσεις, ευαίσθητη ως προς τους κινδύνους προσέγγιση για τον καθορισμό ισοδυνάμων αποτελεσμάτων καθώς και ενισχυμένη διαφάνεια σε σχέση με την ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα και το κοινό γενικά. Επιπλέον, υπάρχει γενική συναίνεση ως προς την αναγκαιότητα θέσπισης ρυθμίσεων για την παρακολούθηση της συνεχούς εκπλήρωσης από τις τρίτες χώρες των προϋποθέσεων βάσει των οποίων εκδίδεται κάθε θετική απόφαση ισοδυναμίας.

Η Επιτροπή ήδη ανταποκρίθηκε ενεργά στις εκκλήσεις για βελτιώσεις που δεν προϋπέθεταν νομοθετικές ενέργειες, ιδίως στον τομέα της δημόσιας διαφάνειας, της λογοδοσίας και στους μη δημόσιους διαλόγους με μεμονωμένες τρίτες χώρες. Στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2017 σχετικά με την ισοδυναμία εξηγείται λεπτομερώς η διαδικασία που οδηγεί στη λήψη μιας απόφασης ισοδυναμίας και οι διάφοροι προβληματισμοί και περιορισμοί που προκύπτουν. Η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει επίσης πίνακα επισκόπησης των εξουσιοδοτικών διατάξεων περί ισοδυναμίας που υφίστανται στη νομοθεσία ΕΕ καθώς και των αποφάσεων που έχουν ληφθεί έως σήμερα. Επίσης, πιο πρόσφατα η Επιτροπή προσαρμοσε τις εσωτερικές διαδικασίες της και πλέον υποβάλλει για δημόσια διαβούλευση σχέδια αποφάσεων ισοδυναμίας που προορίζονται για έκδοση (περίοδος 30 ημερών για την υποβολή παρατηρήσεων).

Επιπλέον, η Επιτροπή συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επί σειράς νομοθετικών προτάσεων που άπτονται της ισοδυναμίας ΕΕ. Ως εκ τούτου, πρόσφατα εισήχθησαν σημαντικές αλλαγές στα καθεστώτα ισοδυναμίας με σειρά νομοθετικών τροποποιήσεων που αφορούν τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές, τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών και τη μεταχείριση προληπτικής εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων.

⁷Βλ. επίσης το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2017 σχετικά με την ισοδυναμία, σ. 10.

⁸Βλ. την έκθεση της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών όσον αφορά τη ρύθμιση και εποπτεία των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (2017/2253(INI)), εισηγητής B. Hayes, Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η τροποποίηση των κανονισμών για τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές ενισχύει τον ρόλο των εν λόγω αρχών στην παρακολούθηση ισοδύναμων τρίτων χωρών. Κάθε Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή πρέπει να ασκεί δραστηριότητες παρακολούθησης σε ισοδύναμες τρίτες χώρες και να υποβάλει εμπιστευτική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και ακόμα δύο Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές «στην οποία συνοψίζονται τα ευρήματά της που προκύπτουν από τις δραστηριότητες παρακολούθησης» σε ετήσια βάση. Επιπλέον, οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές δεν μπορούν να συνάπτουν διοικητικές ρυθμίσεις με τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των χωρών υψηλού κινδύνου όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η τροποποίηση του κανονισμού για τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών ενισχύει το εποπτικό πλαίσιο για κεντρικούς αντισυμβαλλομένους που παρέχουν υπηρεσίες εκκαθάρισης σε επιχειρήσεις της ΕΕ, ιδίως με την εφαρμογή μιας πιο ευαίσθητης ως προς τους κινδύνους και αναλογικής προσέγγισης για το καθεστώς τρίτης χώρας. Κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι τρίτης χώρας που είναι, ή ενδέχεται να καταστούν, συστημικοί και σημαντικοί για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην ΕΕ θα υπόκεινται σε ειδικές και αναλογικές απαιτήσεις που αποτυπώνουν τον βαθμό του σχετικού συστημικού κινδύνου. Ως έσχατη λύση, εάν οι απαιτήσεις αυτές δεν επαρκούν για τον μετριασμό των πιθανών κινδύνων για τη σταθερότητα της Ένωσης ή οποιουδήποτε κράτους μέλους, ενδέχεται να κριθεί αναγκαία η παροχή, από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο τρίτης χώρας, υπηρεσιών σε επιχειρήσεις της ΕΕ μέσω οντότητας εξουσιοδοτημένης στην ΕΕ.

Ο κανονισμός για τις επιχειρήσεις επενδύσεων εισάγει νέα κριτήρια καθώς και πρόσθετες εγγυήσεις και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για επιχειρήσεις τρίτων χωρών εγκατεστημένες σε ισοδύναμες περιοχές δικαιοδοσίας στο ισχύον πλαίσιο ισοδυναμίας για τη διασυννοριακή παροχή επενδυτικών υπηρεσιών σε επαγγελματίες πελάτες σύμφωνα με τον κανονισμό για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFIR)⁹. Με βάση το νέο καθεστώς ισοδυναμίας, δημιουργούνται διαφορετικές κατηγορίες περιοχών δικαιοδοσίας τρίτης χώρας· ειδικότερα, για περιοχές δικαιοδοσίας όπου η κλίμακα και το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών ενδέχεται να έχουν συστημική σημασία για την Ένωση, η ισοδυναμία μπορεί να χορηγηθεί μόνο κατόπιν ενδελεχούς και λεπτομερούς αξιολόγησης από την Επιτροπή. Επιπλέον, ενισχύεται ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών στην παρακολούθηση των δραστηριοτήτων αυτών των επιχειρήσεων.

Επιπλέον, όσον αφορά χρηματοπιστωτικούς δείκτες αναφοράς, οι δείκτες αναφοράς που τελούν υπό διαχείριση εκτός της ΕΕ θα εξαιρεθούν, έως το 2022, από την υποχρέωση να κριθούν ισοδύναμοι, να αναγνωριστούν ή να εγκριθούν προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στην ΕΕ¹⁰. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών θα έχει από το 2022 την εξουσία να αναγνωρίζει τους διαχειριστές δεικτών αναφοράς τρίτων χωρών.

4. Αξιολογήσεις και λήψη αποφάσεων για την ισοδυναμία

⁹Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 84).

¹⁰ COM(2018)0355. Συμφωνία της 26ης Μαρτίου 2019 μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τους δείκτες αναφοράς χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και τους δείκτες αναφοράς θετικού ανκτύπου άνθρακα [2018/0180(COD)].

Οι αποφάσεις ισοδυναμίας είναι μονομερείς πράξεις στη διακριτική ευχέρεια της ΕΕ, οι οποίες εκτελούνται και περατώνονται από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ένωσης και τα συμφέροντα των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ. Η προετοιμασία και η λήψη των αποφάσεων ισοδυναμίας δεν γίνεται μεμονωμένα: καταρχήν η Επιτροπή πάντα επιδιώκει να ανοίξει αποτελεσματικό τεχνικό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να διασφαλίσει την αξιοπιστία και την ακρίβεια των τεχνικών αξιολογήσεων στις οποίες βασίζεται, με τη συμμετοχή, κατά περίπτωση, των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών. Οι αρχές της τρίτης χώρας καλούνται να συμμετέχουν σε διαδικασίες συγκέντρωσης στοιχείων που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο τα ρυθμιστικά και εποπτικά τους πλαίσια παράγουν τα αποτελέσματα που ορίζονται στο αντίστοιχο πλαίσιο της ΕΕ.

Η Επιτροπή επιδιώκει την καθιέρωση τεχνικής επικοινωνίας με την οικεία τρίτη χώρα προκειμένου να κατανοήσει καλύτερα το πλαίσιο της τρίτης χώρας και έπειτα να επιβεβαιώσει τις διαπιστώσεις της για την ισοδυναμία. Σε μεταγενέστερο στάδιο, αυτή η τεχνική επικοινωνία μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση πιθανών ελλείψεων που διαπιστώνονται στο ρυθμιστικό ή εποπτικό της πλαίσιο κατά τη διαδικασία της εκ των υστέρων παρακολούθησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι ρυθμιστικοί ή περιφερειακοί διάλογοι που διεξάγονται ήδη με διάφορες τρίτες χώρες δεν αποτελούν μόνο πηγή πληροφόρησης αλλά και ευκαιρία είτε για τη βελτίωση των τεχνικών αξιολογήσεων για αποφάσεις ισοδυναμίας είτε για την εξέταση των διαπιστώσεων στο πλαίσιο της παρακολούθησης της ισοδυναμίας ή της ανάγκης επανεξέτασης μιας υφιστάμενης απόφασης, αν διαπιστώθηκαν ουσιαστικές ελλείψεις.

Ο καθορισμός της ισοδυναμίας ενός καθεστώτος τρίτης χώρας προκύπτει από ενδελεχή κατά περίπτωση αξιολόγηση των κανόνων και της εποπτείας της τρίτης χώρας από την Επιτροπή. Η αξιολόγηση αυτή διέπεται από δύο βασικές πτυχές: την αρχή της αναλογικότητας και την ανάγκη διαχείρισης των κινδύνων που σχετίζονται με τη διασυννοριακή δραστηριότητα που βασίζεται στην ισοδυναμία.

Η Επιτροπή αποδίδει ύψιστη σημασία στην υιοθέτηση μιας αναλογικής θεώρησης των κινδύνων που ενέχουν τα υπό αξιολόγηση πλαίσια τρίτων χωρών. Οι εξεταζόμενες περιοχές δικαιοδοσίας μπορεί να ενέχουν διαφορετικό βαθμό έκθεσης σε κινδύνους για τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ, ανάλογα, μεταξύ άλλων, με τη διασύνδεση της υπό αξιολόγηση αγοράς με τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ και, ως εκ τούτου, με το μερίδιο αγοράς της αντίστοιχης τρίτης χώρας. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, η εστίαση στους κινδύνους συνεπάγεται ότι, κατά κανόνα, οι τρίτες χώρες «με υψηλό αντίκτυπο», στις οποίες ενδέχεται να γίνεται πιο εντατική χρήση μιας απόφασης ισοδυναμίας από τους συμμετέχοντες στην αγορά, θα αντιπροσωπεύουν σημαντικότερη ομάδα κινδύνων, την οποία θα χρειαστεί να εξετάσει η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των κριτηρίων ισοδυναμίας και την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας. Αν υπάρχουν ελλείψεις ή κενά στην αξιολόγηση της ισοδυναμίας των τρίτων χωρών, ενδεχομένως θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή την ακεραιότητα της αγοράς στην ΕΕ.

Με βάση την προσέγγιση αυτή, η Επιτροπή εντοπίζει κινδύνους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ που μπορεί να προκύπτουν ως αποτέλεσμα αυξημένης έκθεσης σε συγκεκριμένο πλαίσιο τρίτης χώρας. Εξετάζει τους συγκεκριμένους κινδύνους κατά την επαλήθευση της συμμόρφωσης τρίτων χωρών βάσει ενός συνόλου κριτηρίων ισοδυναμίας, εφαρμόζοντας τα κριτήρια αναλογικά προς τους διαπιστωθέντες κινδύνους. Στην τεχνική αξιολόγηση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πρόσθετα συναφή κριτήρια όπου κρίνεται απαραίτητο, είναι δυνατό να συμμετέχουν οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ), δηλαδή η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ), η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΣΜΑ) και η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) ή,

κατά περίπτωση, άλλοι φορείς σε επίπεδο ΕΕ όπως η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Φορέων Εποπτείας των Ελεγκτών (CEAOB).

Οι αξιολογήσεις ισοδυναμίας των πλαισίων τρίτων χωρών εξετάζουν τα αποτελέσματα της ρύθμισης και εποπτείας της τρίτης χώρας, λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τους κινδύνους που σχετίζονται με το χρηματοπιστωτικό σύστημα της τρίτης χώρας. Τα καθεστώτα τρίτων χωρών δεν χρειάζεται να είναι πανομοιότυπα με το πλαίσιο της ΕΕ, αλλά πρέπει να διασφαλίζουν πλήρως τα αποτελέσματα που ορίζονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα της ευαίσθητης ως προς τους κινδύνους προσέγγισης η Επιτροπή είναι δυνατό να εξετάζει συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν τρίτες χώρες υπό αξιολόγηση, π.χ. το γεγονός ότι επιχειρήσεις της ΕΕ βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε φορείς που υπόκεινται σε ρύθμιση και εποπτεία μιας τρίτης χώρας υπό αξιολόγηση. Ως αποτέλεσμα της αναλογικότητας στην εφαρμογή των κριτηρίων, η ΕΕ είναι δυνατό να αναμένει από χώρες με υψηλό αντίκτυπο πιο ισχυρές διαβεβαιώσεις ότι μπορούν να παράγουν το απαιτούμενο αποτέλεσμα. Τα στοιχεία αυτά συμβάλλουν από κοινού σε ένα αποτελεσματικό και ασφαλές πλαίσιο ισοδυναμίας που υποστηρίζει τη διασυννοριακή δραστηριότητα στις χρηματοπιστωτικές αγορές από την πλευρά της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας, η Επιτροπή δύναται να αποφασίζει την επίσημη έκδοση, αναστολή ή ανάκληση μιας απόφασης ισοδυναμίας, κατά περίπτωση. Αναλόγως των συνθηκών, η σχετική απόφαση είναι δυνατό να τεθεί σε ισχύ μετά από μεταβατική περίοδο, η οποία θα αφορά το σύνολο της απόφασης ή μέρη αυτής. Σε περίπτωση ανάκλησης, η ισοδυναμία είναι δυνατό να αποκαθίσταται σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή, αν και εφόσον πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις. Η Επιτροπή δύναται επίσης να χορηγεί χρονικά περιορισμένη ισοδυναμία ή να θέτει προϋποθέσεις ή περιορισμούς ως προς τις αποφάσεις ισοδυναμίας. Για παράδειγμα, δύναται να χορηγεί ισοδυναμία εν μέρει ή να χορηγεί ισοδυναμία στο συνολικό πλαίσιο μιας τρίτης χώρας για συγκεκριμένες καλυπτόμενες οντότητες, προϊόντα ή υπηρεσίες, ή σε κατηγορίες αυτών, ή μόνο σε ορισμένες από τις αρμόδιες αρχές τους. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει να κάνει χρήση της συγκεκριμένης ευελιξίας ιδίως στις περιπτώσεις που ορισμένες πτυχές αξιολόγησης της ισοδυναμίας μιας τρίτης χώρας δεν αποδίδουν σταθερά ικανοποιητικό αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις που απαιτείται περισσότερη εμπειρία για την αξιολόγηση του τρόπου ανάπτυξης της συνεργασίας μεταξύ εποπτών στην ΕΕ και την τρίτη χώρα, ή στις περιπτώσεις που ένα νέο καθεστώς στην τρίτη χώρα αναμένεται να επιτύχει πλήρως τα απαιτούμενα αποτελέσματα. Εκτός από την αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης των κριτηρίων αξιολόγησης στη νομοθεσία της ΕΕ για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την αποτελεσματική συνεργασία με μια περιοχή δικαιοδοσίας τρίτης χώρας σε άλλους τομείς πολιτικής της ΕΕ που περιγράφονται στο τμήμα 2 παραπάνω.

Τρίτες χώρες δύνανται να εκδηλώνουν ενδιαφέρον προκειμένου να υποβληθούν σε αξιολόγηση, το οποίο η Επιτροπή θα λαμβάνει δεόντως υπόψη. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι εξουσιοδοτήσεις ισοδυναμίας δεν παρέχουν δικαίωμα σε τρίτες χώρες για αξιολόγηση του πλαισίου τους ή προσδιορισμό της ισοδυναμίας, ακόμα και αν αυτές οι τρίτες χώρες μπορούν να αποδείξουν ότι το πλαίσιο τους πληροί τα συναφή κριτήρια. Ομοίως, παρά το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις η ΕΕ τηρεί διεθνή πρότυπα και η τήρηση διεθνών προτύπων από μια τρίτη χώρα αποτελεί σημαντικό παράγοντα, αυτό δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή θα κρίνει αυτόματα τη συγκεκριμένη χώρα ως ισοδύναμη της ΕΕ σε έναν συγκεκριμένο τομέα.

5. Αποφάσεις ισοδυναμίας που εκδόθηκαν από τον Ιανουάριο του 2018

Από τον Ιανουάριο του 2018 η Επιτροπή έχει εκδώσει αποφάσεις ισοδυναμίας στους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στον κανονισμό για τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών σχετικά με τις απαιτήσεις

περιθωρίου ασφαλείας (Ιαπωνία)¹¹, τον κανονισμό για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Αργεντινή)¹², τον κανονισμό για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων σε σχέση με την υποχρέωση διαπραγμάτευσης παραγώγων (Σιγκαπούρη)¹³, τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς της ΕΕ (Σιγκαπούρη και Αυστραλία)¹⁴, τον κανονισμό για τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών όσον αφορά τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τον κανονισμό για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (αμφότερους για το Ηνωμένο Βασίλειο σε περίπτωση αποχώρησης από την ΕΕ χωρίς συμφωνία)¹⁵. Η Επιτροπή διεξήγαγε επίσης δημόσια διαβούλευση σχετικά με μια απόφαση περί επάρκειας βάσει της οδηγίας για τους υποχρεωτικούς ελέγχους (Κίνα)¹⁶. Μια απόφαση ισοδυναμίας στον τομέα που εμπίπτει στον κανονισμό για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την υποχρέωση διαπραγμάτευσης μετοχών (Ελβετία)¹⁷ εκδόθηκε τον Δεκέμβριο 2018 και έπαυσε να ισχύει στις 30 Ιουνίου 2019. Τέλος, στο πεδίο του κανονισμού για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας¹⁸ (9 τρίτες χώρες¹⁹), αφενός η Επιτροπή παρέτεινε ορισμένες υφιστάμενες αποφάσεις για συγκεκριμένες τρίτες χώρες και, αφετέρου, κατήργησε για πρώτη φορά υφιστάμενες αποφάσεις για συγκεκριμένες τρίτες χώρες. Ορισμένες περιοχές δικαιοδοσίας πράγματι δεν μπορούσαν πλέον να ανταποκριθούν στα πρότυπα που προβλέπονται στον κανονισμό για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας της ΕΕ μετά την τροποποίησή του το 2013 και αποφάσισαν να μην εφαρμόσουν τις απαραίτητες νομοθετικές προσαρμογές δεδομένης της κλίμακας της δραστηριότητας που καλύπτεται. Η Επιτροπή ενημέρωσε άμεσα τις θιγόμενες περιοχές δικαιοδοσίας σχετικά με την πρόθεσή της να καταργήσει το καθεστώς ισοδυναμίας τους και προσέφερε στις οικείες αρχές της τρίτης χώρας την ευκαιρία να επανέλθουν στο ζήτημα αυτό. Αυτό δείχνει πώς η παρακολούθηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την επανεξέταση αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης, όπου αυτό δικαιολογείται, και της ανάκλησής τους (βλ. παράρτημα για περισσότερες λεπτομέρειες και τους παράγοντες που οδήγησαν στην έκδοση αντίστοιχων αποφάσεων).

6. Παρακολούθηση και επανεξετάσεις ισοδυναμίας

Παρακολούθηση αποφάσεων ισοδυναμίας

¹¹Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/684 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2019, ΕΕ L 115 της 2.5.2019, σ. 11–15.

¹²Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/536 της Επιτροπής, της 29ης Μαρτίου 2019, ΕΕ L 92 της 1.4.2019, σ. 3–8.

¹³Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/541 της Επιτροπής, της 1ης Απριλίου 2019, ΕΕ L 93 της 2.4.2019, σ. 18–24.

¹⁴Δύο εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν μαζί με την παρούσα ανακοίνωση (εκτελεστική απόφαση C (2019) 5476 της Επιτροπής και εκτελεστική απόφαση C (2019) 5477 της Επιτροπής). Δημοσιεύτηκαν σχέδια για υποβολή παρατηρήσεων από το κοινό από τις 19 Μαρτίου 2019 έως τις 16 Απριλίου 2019.

¹⁵Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/2030 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2018, ΕΕ L 325 της 20.12.2018, σ. 47–49 με τροποποιήσεις· εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/2031 της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 2018, ΕΕ L 325 της 20.12.2018, σ. 50–52 με τροποποιήσεις.

¹⁶Δημοσιεύτηκε σχέδιο για υποβολή παρατηρήσεων από το κοινό από τις 4 Ιουνίου 2019 έως τις 2 Ιουλίου 2019 - Ares(2019)3590761.

¹⁷Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/2047 της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2018, ΕΕ L 327 της 21.12.2018, σ. 77–83.

¹⁸ΕΕ L 146 της 31.5.2013, σ. 1–33.

¹⁹Εννέα εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν μαζί με την παρούσα ανακοίνωση, συμπεριλαμβανομένων τεσσάρων ανανεώσεων: Χονγκ-Κονγκ (εκτελεστική απόφαση C(2019)5808 της Επιτροπής), Ιαπωνία (εκτελεστική απόφαση C(2019)5807 της Επιτροπής), Μεξικό (εκτελεστική απόφαση C(2019)5804 της Επιτροπής), Ηνωμένες Πολιτείες (εκτελεστική απόφαση C(2019)5803 της Επιτροπής) και πέντε καταργήσεων: Αργεντινή (εκτελεστική απόφαση C(2019)5806 της Επιτροπής), Αυστραλία (εκτελεστική απόφαση C(2019)5800 της Επιτροπής), Βραζιλία (εκτελεστική απόφαση C(2019)5805 της Επιτροπής), Καναδάς (εκτελεστική απόφαση C(2019)5801 της Επιτροπής), Σιγκαπούρη (εκτελεστική απόφαση C(2019)5802 της Επιτροπής). Δημοσιεύτηκαν σχέδια για υποβολή παρατηρήσεων από το κοινό από τις 11 Ιουνίου 2019 έως τις 9 Ιουλίου 2019.

Η διαρκής εξέλιξη των ρυθμιστικών και εποπτικών πλαισίων των κορυφαίων χρηματοοικονομικών κέντρων και το δυναμικό περιβάλλον της αγοράς συνεπάγονται ότι τα στοιχεία και οι παραδοχές με βάση τα οποία λήφθηκαν αρχικά ορισμένες αποφάσεις ισοδυναμίας μπορεί να μην εξακολουθούν να ισχύουν. Η στήριξη σε παρωχημένες διαπιστώσεις ισοδυναμίας μπορεί να ενέχει νέους κινδύνους για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ.

Η επαρκής παρακολούθηση της ισοδυναμίας πρέπει να διασφαλίζεται από την Επιτροπή και τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές, οι οποίες θα ενεργούν σε συνεργασία μεταξύ τους σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους. Όπως αποτυπώνεται στις πρόσφατες τροποποιήσεις των καθεστώτων ισοδυναμίας, οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές είναι σε θέση να μετέχουν και να πρωτοστατούν σε συγκεκριμένα καθήκοντα παρακολούθησης (κατόπιν εξελίξεων στο εποπτικό πλαίσιο τρίτης χώρας και των εποπτικών επιδόσεων της, συνεργασία μεταξύ εποπτών στην ΕΕ και σε τρίτη χώρα). Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων διεξήγαγε επιτόπια αξιολόγηση της κατάστασης στις Βερμούδες με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής της απόφασης ισοδυναμίας σχετικά με την ασφάλιση. Η αποτελεσματική παρακολούθηση είναι εφικτή μόνο αν υπάρχει καλή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών, αφενός, και των αρχών της τρίτης χώρας και των εποπτών, αφετέρου²⁰. Για τον σκοπό αυτό είναι σημαντικοί οι διάλογοι και τα φόρουμ για ρυθμιστικά ζητήματα με τρίτες χώρες.

Η παρακολούθηση της ισοδυναμίας συνίσταται σε εργασίες τεχνικού χαρακτήρα για την εξέταση των αποτελεσμάτων μιας υφιστάμενης απόφασης ισοδυναμίας. Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή πρέπει να ελέγχει κατά πόσο μια απόφαση ισοδυναμίας:

- εξακολουθεί να ανταποκρίνεται στους στόχους της ΕΕ για τους οποίους λήφθηκε, κάτι που μπορεί να εξαρτάται, για παράδειγμα, από αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο της τρίτης χώρας·
- μπορεί να ενέχει νέους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, την ακεραιότητα της αγοράς ή την προστασία των επενδυτών και κατά πόσον οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων ή οι υπηρεσίες που καλύπτει η απόφαση τηρούν την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της ΕΕ και διατηρούν ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην ΕΕ·
- επηρεάζεται, κατά περίπτωση, από τη συμπερίληψη της τρίτης χώρας στους καταλόγους της ΕΕ για τις μη συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας σε φορολογικά θέματα²¹ ή τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες στα εθνικά καθεστώτα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας²².

Η παρακολούθηση συμβάλλει στην κατανόηση των εξελίξεων της αγοράς και των ρυθμιστικών εξελίξεων, καθώς αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τρίτων χωρών ή της ΕΕ χρησιμοποιούν μια απόφαση ισοδυναμίας και εξετάζει τις εποπτικές πρακτικές τρίτης χώρας. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα της παρακολούθησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο

²⁰Η μη έγκαιρη συνεργασία αρχών τρίτων χωρών για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με νομοθετικές εξελίξεις ή εποπτική πρακτική ή πολιτικές εφαρμογής είναι δυνατό να αποτελέσει λόγο ad hoc επανεξέτασης μιας απόφασης ισοδυναμίας.

²¹Κατάλογος μη συνεργάσιμων περιοχών δικαιοδοσίας σε φορολογικά θέματα της ΕΕ που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 5ης Δεκεμβρίου 2017, με μεταγενέστερες τροποποιήσεις.

²²Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73–117).

πιθανής επανεξέτασης μιας απόφασης ισοδυναμίας. Ειδικότερα, μπορεί να διενεργηθεί επανεξέταση σε συνέχεια κάποιας σημαντικής διαπίστωσης που θα προκύψει από τη διαδικασία παρακολούθησης. Συνεπώς, η αποτελεσματική παρακολούθηση καθιστά δυνατό τον έγκαιρο εντοπισμό ενδεχομένων σοβαρών αποκλίσεων και την αντίστοιχη αντιμετώπισή τους, ελαχιστοποιώντας έτσι τον κίνδυνο πιθανής μεταγενέστερης ανάκλησης. Επομένως, θα πρέπει να θεωρείται χρήσιμο μέσο για τη διασφάλιση της σταθερότητας των ρυθμίσεων ισοδυναμίας και όχι πηγή αβεβαιότητας για αυτές τις ρυθμίσεις.

Επανεξετάσεις αποφάσεων ισοδυναμίας

Η επανεξέταση μιας ισοδυναμίας περιλαμβάνει μια πιο διαρθρωμένη και πιο αυστηρά καθορισμένη ανάλυση. Η εν λόγω επανεξέταση αφορά είτε τη συναφή διάταξη περί ισοδυναμίας στη νομοθεσία της ΕΕ που εξουσιοδοτεί την Επιτροπή είτε συγκεκριμένη εντολή της Επιτροπής που περιλαμβάνεται σε απόφαση ισοδυναμίας. Ουσιαστικά, στο πλαίσιο μιας επανεξέτασης εξετάζονται όλα τα κριτήρια ισοδυναμίας και οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις που περιέχονται σε μια απόφαση ισοδυναμίας, προκειμένου να διαπιστωθεί αν εξακολουθούν να τηρούνται (π.χ. μετά την αλλαγή του πλαισίου της ΕΕ σε έναν συγκεκριμένο τομέα). Μπορεί να διεξάγεται σε *ad hoc* ή τακτική βάση και μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μονομερή ανάκληση της ισοδυναμίας από την Επιτροπή. Περιλαμβάνει προσεκτικό διάλογο με τις οικείες αρχές της τρίτης χώρας, στις οποίες παρέχεται η δυνατότητα να αποδείξουν ότι το καθεστώς τους επιτυγχάνει τα αποτελέσματα που ορίζονται στο αντίστοιχο πλαίσιο της ΕΕ.

Τους προσεχείς μήνες η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές προκειμένου να εντείνει τη συνεργασία στον τομέα της παρακολούθησης, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους και τις αλλαγές που συνεπάγεται η έναρξη ισχύος των πρόσφατων νομοθετικών βελτιώσεων οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω.

7. Περιγραφή προτεραιοτήτων για το διάστημα 2019-2020

Η Επιτροπή επεξεργάζεται αξιολογήσεις ισοδυναμίας ή προτάσεις αποφάσεων σε σειρά τομέων. Από αυτή την άποψη, σε πιο προχωρημένο στάδιο βρίσκονται οι εργασίες στους τομείς των υποχρεωτικών ελέγχων (επάρκεια)²³ και των δεικτών αναφοράς. Σε αυτόν τον τελευταίο τομέα, διάφορες άλλες περιοχές δικαιοδοσίας τρίτων χωρών καταρτίζουν ή εγκρίνουν νέα ρυθμιστικά πλαίσια για τη χορήγηση και χρήση δεικτών αναφοράς, που ενίοτε βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στον κανονισμό της ΕΕ για τους δείκτες αναφοράς.

Επιπλέον, η παρακολούθηση θα πρέπει να εστιάζει σε μια σειρά προτεραιοτήτων:

- **Αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ:** τομείς όπου έχει επανεξεταστεί το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ στο οποίο βασίστηκαν προηγούμενες αξιολογήσεις ισοδυναμίας — αυτό έχει ως αποτέλεσμα την κατάργηση υφιστάμενων αποφάσεων, όταν το πλαίσιο της τρίτης χώρας δεν επιτυγχάνει πλέον τα αποτελέσματα που περιγράφονται στο νέο πλαίσιο της ΕΕ²⁴.

²³Σύμφωνα με την οδηγία 2006/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87–107).

²⁴Για παράδειγμα, βλ. την ανανέωση ή κατάργηση αποφάσεων ισοδυναμίας μετά την έναρξη εφαρμογής του νέου πλαισίου για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας της ΕΕ.

- **Περιοχές ή τρίτες χώρες με υψηλό αντίκτυπο:** περιοχές και χώρες που καλύπτονται από αποφάσεις ισοδυναμίας οι οποίες έχουν υψηλό αντίκτυπο στην ΕΕ όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τη δραστηριότητα της αγοράς και την προστασία των επενδυτών²⁵.
- **Επικείμενη επανεξέταση ή λήξη μιας απόφασης ισοδυναμίας:** τομείς στους οποίους οι αποφάσεις ισοδυναμίας περιλαμβάνουν προθεσμία επανεξέτασης ή το χρονικό όριο επίκειται²⁶.
- **Εξελίξεις της αγοράς:** τμήματα της αγοράς που διέρχονται από δυναμικές ή διαρθρωτικές αλλαγές ή εξέλιξη του τρόπου με τον οποίο οι συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά της ΕΕ χρησιμοποιούν μια απόφαση ισοδυναμίας²⁷.

Τους προσεχείς μήνες, ενδέχεται να καταστεί αναγκαία η ανάληψη συγκεκριμένης δράσης από την Επιτροπή και σε άλλους τομείς ισοδυναμίας ή παρακολούθησης, σε συνεργασία, κατά περίπτωση, με τις αρμόδιες Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές.

8. Συμπέρασμα

Σήμερα η πολιτική ισοδυναμίας ΕΕ αναδεικνύεται σε ευέλικτο ρυθμιστικό μέσο, ικανό να γεφυρώνει τα χάσματα μεταξύ των περιοχών δικαιοδοσίας. Η προσέγγιση όσον αφορά την ισοδυναμία ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει τόσο τους μηχανισμούς αρχικής αξιολόγησης όσο και την εκ των υστέρων παρακολούθηση, θα συνεχίσει να παρέχει πραγματική προστιθέμενη αξία στη ρυθμιστική και εποπτική αρχιτεκτονική και σε ασφαλείς και αποτελεσματικές χρηματοπιστωτικές αγορές στην ΕΕ και παγκοσμίως.

Στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων, η ισοδυναμία θα αποφέρει απτά οφέλη για τις περιοχές δικαιοδοσίας της ΕΕ και τρίτων χωρών από την άποψη του περιορισμού των διασυνοριακών αποκλίσεων και ασυμβατοτήτων και θα συμβάλει στη μείωση του κατακερματισμού της παγκόσμιας αγοράς. Οι αποφάσεις ισοδυναμίας θα λειτουργήσουν προς αυτή την κατεύθυνση με τον βέλτιστο τρόπο μέσω της διασφάλισης ισχυρών προτύπων χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, ακεραιότητας της αγοράς και προστασίας των επενδυτών, της υποστήριξης και της ενίσχυσης της ρυθμιστικής και εποπτικής συνεργασίας μεταξύ των αρχών της ΕΕ και τρίτων χωρών με ουσιαστικό τρόπο, και, παράλληλα, της διατήρησης ανοικτών και ολοκληρωμένων σε παγκόσμιο επίπεδο χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ.

²⁵Για παράδειγμα, βλ. τις αποφάσεις ισοδυναμίας σχετικά με κεντρικούς αντισυμβαλλομένους [άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012], στις περιπτώσεις που η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών είναι αναγκαίο να παρακολουθεί τις ρυθμιστικές και εποπτικές εξελίξεις στο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο τρίτων χωρών.

²⁶Για παράδειγμα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013, η πρώτη απόφαση ισοδυναμίας για μια σειρά περιοχών δικαιοδοσίας λήφθηκε τον Δεκέμβριο του 2014 και προέβλεπε ότι ο κατάλογος των χωρών θα επανεξετάζεται κάθε 5 έτη. Έκτοτε, στον κατάλογο περιοχών δικαιοδοσίας ισοδυναμίας προστέθηκαν με σειρά αποφάσεων και άλλες χώρες. Οι εργασίες θα πρέπει να συνεχιστούν, μεταξύ άλλων όσον αφορά την παρακολούθηση των τρίτων χωρών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο.

²⁷Για παράδειγμα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 600/2014, άρθρα 23 και 28 (υποχρέωση διαπραγμάτευσης για μετοχές και παράγωγα), η δυναμική κατάσταση στο τμήμα των τόπων διαπραγμάτευσης δικαιολογεί τη συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων που αφορούν εκδότες και επενδυτές της ΕΕ οι οποίοι χρησιμοποιούν τις υποδομές που η ΕΕ έχει κρίνει ισοδύναμες. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης που αφορά τα παράγωγα θα πρέπει επίσης να αξιολογείται κατά πόσο οι τρίτες χώρες επιφυλάσσουν ισοδύναμη μεταχείριση σε τόπους διαπραγμάτευσης της ΕΕ.